

LÉTÁNÍ

HELENA STANČÍKOVÁ

EDICE VEGA

EDICE VEGA

LÉTÁNÍ

HELENA STANČÍKOVÁ

© *Helena Stančíková*
ilustrace © *Helena Stančíková*

JAKO MALÁ

*Jako malá jsem věřila tomu
že každý, kdo zemře
stane se hvězdou na nebi
Vzpomínám si na večer
kdy jsme všichni stáli na zahradě
a koukali do nebe
Moc se nemluvalo
a babička, táta,
máma, děda, brácha a já
jsme hledali nové a nové hvězdy
Nechtěla jsem znát jména hvězd
Proč taky
Chtěla jsem si je zachovat tajemné
jaké doopravdy jsou*

*Jako malá jsem si myslela
že vždycky všechno skončí dobře
tak jak to bylo v pohádkách
To, že tomu vždycky tak nebylo
jsem považovala za nějaký omyl
náhodu, přehmat či co*

*I teď chci věřit
že na světě je více dobra
a doufám
že bude ještě více*

VLOČKA

*Mami, zkus
zkus jak je studený
a pojď se honem podívat
jak se třpytí
honem !!*

„ale vždyť já to vím“

*Mami, nevíš !!
to jsi určitě ještě neviděla
tuhletu vložku
ta je krásná
ale už honem pojď !*

*Podívej
už mi roztává !
a ty jsi ji neviděla*

BRÁCHOVI

*č*aděláš to ještě teď ?

lehneš si na louku

a okolo tebe jsou samé voňavé kytky

a tráva

a ty jen koukáš do nebe

a vnímáš tu letní vůni

a nebo

když se schyluje k dešti

místo aby ses schoval

tak ležíš na téhle louce

a necháváš na sebe pršet

a pak doprší

a svítí na tebe slunce

usuší tě

a ty neděláš naprosto nic

jen se tomu poddáváš

Pak vstaneš

a jsi tím prostoupený

propojený

a neuvědomuješ si

jak je to jedinečné

prostě jsi v tom

a nemusíš o tom mluvit

každý si to může zkusit na sobě

procítit

poznat

ochutnat

Každou situaci se člověk mění

a není to hned na něm poznat

snad až později

když je toho víc

MÁMA

*Spávala jsem vedle mámy
ta si chvíli četla
a pak sepjala ruce a chvíli šeptala
děkovala
a o něco prosila
bylo to krátké, ale asi to stačilo
pak teprve usínala
přitiskla jsem se k ní*

*Ráda jsem se dívala do máminých očí
říkala jsem jí
že má oči jako liška
ta z pohádky
smála se tomu
asi nevěřila*

*Hrozně moc jsem na ní lpěla
myslím, že to tak chtěla*

*Jednou ji něco bolelo
břicho nebo hlava
asi hodně, vypadala hrozně
nevěděla jsem, jak jí pomoci
ale něco jsem udělat musela
byla jsem z toho tak nešťastná
šla jsem do koupelny, klekla si na zem
sepjala ruce a prosila
aby ji nic nebolelo
a byla zdravá*

*Když jsem byla nemocná
zdály se mi nemocné sny
Těžké bílé kolo se pomalu zvětšovalo
a valilo se na mne
Uhýbala
a bála jsem se*

DĚDOVI

*Silně se rozpršelo
a z ampliónů se ozvala píseň
Je po dešti
a kosové si štěstím pletou noty
je po dešti...*

*No to se jim zase něco povedlo teda
řekl děda
a šel si do domku pro pláštěnku
aby si tu písničku
mohl vyposlechnout celou*

*Koukáme na hvězdy
doma na dvorku
děda stojí támhle
babička tady
a ostatní tam*

*Někdo říká
že každý, kdo odejde
má tam nahoře svoji hvězdu
Beru jako samozřejmost
že tomu tak je
oni to vědí
která bude asi moje ?*

VŮNĚ

Cítím tu vůni dědových bonbónů

co prý se po nich dobře dýchá

Cítím vůni prádla

sušeného venku

Poslouchám babičku

jak si zpívá vysokým hláskem

Jdu za barák a opičím se po ní

A brácha

furt se řehtá

blbne a polévá mě vodou

Táta voní petrolejí

tou co krade v práci

Mazaný chleby

jeho brašna

všechno tím silně voní

prostě

petrolejový táta

ZINA

Se Zinou trháme nezralá jabka a angrešty

*a děsně nám to chutná
zakázané ovoce*

*Lezeme po stromech
stavíme bunkry
kouříme trávu*

kopeme na zahradě studánku

*hážeme flašku s karbidem
aby to dalo ránu*

*Našla jsem patronu z války
a hodila ji do záchodu
kdo se bojí
musí do lesa*

*A všechno je událost
stále jedna velká extáze*

*Den se naplnil
začalo to noci
skončilo snem*

LISTEN TO

*Nastal časný podzim
a andělé přiletěli o něco dříve
než bývá zvykem
Lidé nebyli připraveni
naslouchat sobě
ani andělům
kteří se zabydli v jejich duších
nepřipravených a studených*

*Listen to
Listen to
Naslouchejte
zdálo se lidem
a sny k nim hovořily
každou noc*

*Stalo se
že lidé otěhotněli
láskou andělů
tichem
a meditací*

PODZIM

*Ráno se nechám pohltit
spolknout dobrovolně budovou
poslušně jí vlezu do tlamy
a pak už jen občas
a jen tak náhodou se podívám z okna
a třeba je modré nebe
všude slunce
a padající listí
podzimní smutek
smutek před malou smrtí přírody*

*Vyjdu z práce ven
do krásného podzimního odpoledne
plného slunce a barevného listí
a já se v tom rozplývám a ztrácím
nepřemýšlím
a jenom jsem
jsem součástí tohoto všeho dění*

*A jindy
je vlezle studeno
zimomřivo
a všechno je šedivé
nebe
lidi
ptáci
krajina
já
i moje nálada*

*Zkusím myslet na slunce
a je to lepší*

SYMPATIE

*myslíš na lidi, co znáš
na setkání
a míjení
která byla, jsou
a snad budou
na doteky očí a rukou
(komu tohle schází
je zralý na nemoc)*

*Těšíš se na shledání
na krátké chvílky
(na ty nejvíc)
Těšíš se na to pěkně
které je ti s někým
kdy ani mluvit se moc nemusí....*

BUĎ VŮLE TVÁ

*Chodím ulicemi
které jsou osamělé jako já
bloumám a nechce se mi být
jsem zdeptaná a znavená vším*

*Chybí mi kamarád
který by mě vzal kolem ramen
a řekl*

*Neblbni a vykašli se na všechno
Vidíš*

*jsem tu včas
Nezmeškej
co můžeš zmeškat*

*Půjdem
někam, kde vesele hrají
pro ty, co to potřebujou
a já řeknu jen
Buď vůle Tvá*

JDEME SI NAPROTI

Jdeme si naproti

já a ty

Jdeme si naproti

já a ty

ty jsi já

já jsem ty

a jdeme si

každý

jinam

TY A JÁ

*Všechno se ke mně jednou vrátí
ale tvoje vlasy ne
tvoje vlasy ne....zpívá Vladimír Merta*

*Máš divnej pocit
tak ahoj a odcházíš*

Tak ahoj a odchází

*Teď jsme dva lidi občas se vidící
kamarádsky se k sobě chovající
sdělujem si většinou fakta
méně už pocity
jakoby někde u obou byla citlivá struna
které se nechceme dotknout
ani tak si nechceme ublížit*

Zvláštní dotyk minulosti

*Potkáváme se
prohodíme to, co chceme říct
a jdeme si každý jinam*

*Je to v pořádku
tak nějak jsme to chtěli
ale
ten divnej pocit
zůstává....*

NA PROCHÁZCE

*Ťdu se projít ven
a ty se mnou
(ale jenom jako
vlastně jsi teď kdoví kde)
jdeš vedle mne a povídáme si
Obloha se pomalu zatahuje
ptám se
jestli máš deštník*

*Proč ? říkáš
Někde se schováme a počkáme
až to přejde
a když se spustí liják
budeme koukat
jak je to pěkný*

PRŠÍ

*Prší
a já prším těž
prším a prchám před deštěm
a před sebou
Prším
na sebe i na vás
jsme už všichni mokří
a budeme stále víc
jiní a mokřejší
až úplně vypršíme
(a snad taky uschneme)*

CO ŘEKNEŠ ?

*Bohatý říká
peníze nejsou všechno
a hezký řekne
na kráse nezáleží

A co řekneš ty ?

Co nemám
to si ukradnu
a tebe taky*

MALUJU SI

*maluju si modré nebe
něco málo mraků
oranžový dům
zčásti zakrytý velkým mohutným stromem
lítá tam hodně ptáků
navečer zpívá kos
lítají tam i rorýsi
a okolí je plné zvláštní květinové vůně
nejspíš z tamaryšku*

*Večer přichází déšť
a všechno mi smyje
Porad' mi, co s tím
teď se ukaž !?*

*No nic, namaluju to
znovu
a bez těch mraků*

STROM

*Mám pocit
že jsem strom
na jaře vždycky zazelenám
a rozkvetu
a létají kolem mne včely a vosy*

*Jsem vždycky jako znovuzrozená
zdravá mladá hezká*

*Pak to na mne přijde
(je to můj čas)
začnu plodit
ostatní z toho mají radost
berou ze mne
a já rozdávám*

*Moje plody jsou šťavnaté
jsem Matčino
(vedle stojí kámoška Renata či Reneta)*

*A po tom všem krásném
začnu chátrat
a nic na mě nezůstane
Lidi jsou z toho smutní
a chodí okolo s věncema
Zavírám se do sebe
(dušičkový čas
a jsem trochu v depresi)*

*Ale myslím, že se z toho zase vylížu
a usínám s nadějí...*

TICHÝ SVĚT

*Vzpomínám na devadesátiletou babičku
nikam nechodila
nespěchala
sedávala v křesílku
čelo jsem jí natírala alpou
a světem pro ni byla příroda za oknem
řeči, které se jí donesly
a vzpomínky
(nevím, jestli mohu věřit tomu
že byla někdy mladá)*

*Lidi okolo ní spěchali
do práce
z práce
na výlet
z výletu
Spěchali
a ona byla stále
v té své světnici*

*Vlastně se všichni
k sobě domů
nebo k ní
stále jen vraceli
Napadalo mně, že to vyjde nastejno
místo „vracet se“
tak zůstat*

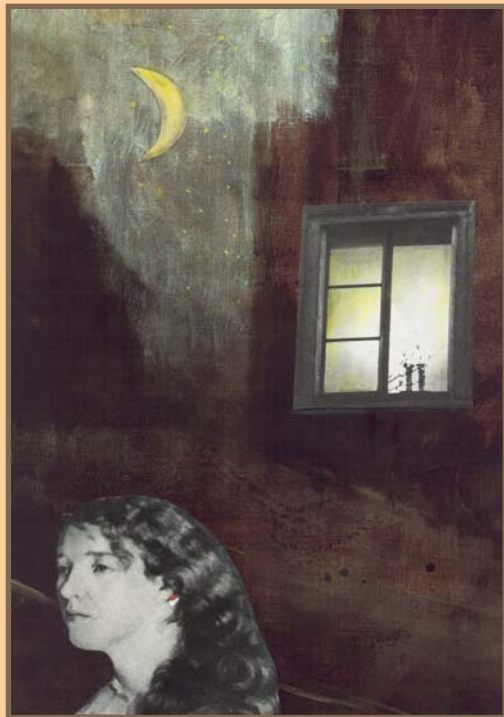
*Svět už byl jenom v ní
uvnitř
Tichý svět vzpomínek*

ZAVŘI OČI

*Vykládáš si karty
hlídáš horoskopy a víš
že všechno je plané
není-li spojeno s láskou*

*Čas se vleče
a ty spěcháš
aby už bylo podle tvého
Zavři oči okna
a čtrnáctou komnatu
kde spí hrabě Monte Christo
na devatero pohádkách*

*Máš svůj klášter
s pocity
láskou
a vztahy
Tak nech to všechno být
a jen buď*

PŘÁLA BYCH SI

*Přála bych si
vidět Van Gogha
jak maluje Slunečnice
jak je špinavý od barev
jak se při tom tváří a co říká
jak při tom ukusuje třeba chleba
jak je s tím obrazem spokojený
nebo nespokojený
jak už je unavený od práce
položí štětec
a jde si vypít víno
Možná by si to nechal rozmluvit
s tím uchem*

*Co bych si ještě přála ?
zopakovat jednu hvězdnou noc*

*A přála bych si
lít s tátou rozžhavené olovo do vody*

*A přála bych si
mluvit s babičkou
za čas mi bude tolik, co jí tenkrát
o čem bychom se teď asi bavily ?*

Jó, to bych si přála

LÉTÁNÍ

*Některá rána prolétám
všichni okolo ještě spí
a já si létám*

*Nejdřív párkrát zakroužím
nad našim domem
Je chladněji
protože sluníčko nebývá ještě
úplně venku
vzduch je chladný a svěží*

*Pozdravím se s ptáky
ti snad ani nespí
Splývám s tím vším
až se v tom ztrácím
asi jako všichni
kteří mají blízko
k létání*

ZA ZAVŘENÝMA OČIMA

mami

a mohla bych létat jako pták ?

to ne zlato, jsi moc těžká

A kdybych nebyla, to by šlo ?

ne, to taky ne

A když zavřu oči, to už můžu, že ?

když budeš chtít...

Já už to umím

zavřu oči a lítám

a ty se mnou

Víš, letíme si

a potkáváme se

s ptáky a s lidmi

většinou samí známe

někdo letí

jen tak na prolítku, víš

*Tuhle náš soused si letěl pro pivo
s tím hezkým bachratým džbánkem*

Po dešti bývá moc krásně

to jsem potkala Blanču

letěla a chtěla se

to asi ten ozón po dešti

víš, připadá mi

že tam nahoře, co se potkáváme

je nějaká větší pohoda

Vůbec nejraději lítám

když slabounce prší

kapky mi jemňounce padají po obličejí

vypláznou jazyk

a ty kapky jsou pak i ve mně

stékají po mém těle a protékají uvnitř

*Žáda poslouchám
když zpívají ptáci
to máš úplně jiný poslech
než tam dole
někdy mi připadá
že zpívají jen pro mne*

*Vracím se
už bývá docela chladno
vzduch je ostrý
až to pálí v nose
pomyslím si
za chvíli budu pod peřinou
a ta představa mě zahřeje*

POSLEDNÍ LÍSTEK

*Trhali jsme lístky z akátů
a říkali
Má mě rád nemá mě rád
láskou se souží po jiné touží
jiná mu kvete
a nebo
Štěstí neštěstí láska manželství
peníze dítě smrt
a pořád dokola
až jsme utrhli poslední lístek
a všechno bylo tak jasné*

*Myšlenky neměly tu tíhu
co mají nyní*

HELENA STANČÍKOVÁ
LÉTÁNÍ

EDICE VEGA

ilustrace: Helena Stančíková
sazba, typografie
a grafická úprava: Rudolf Stančík - studio RS

vydalo: RS-BOOKS (virtuální vydavatelství)
jako svou 2. publikaci

2. vydání
verze pro webovou virtuální galerii RS
duben 2006